

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A Mária Valéria-telepen*

Forrás: .....

A Nap

Br
(Hely)

1922. 2. 2.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helyszám

A Mária Valéria-telepen

Szomorú életek szomorú tanyája

Az üllői-úti vámon túl megáll a zsúfolt villamos. Az angolbajuszos kalauz vicezeren néz, valahogy úgy, mint a városligeti madár kikiáltója:

— Karaván-telep!

A szállók közül egy harcsaképi bácsi rápisztant a félszemével és dühösen azt dörmögi a fogai között: „nyavalyás”.

Mikor a villamos tovaördült, a harcsaképi bácsi után mentem, aki kacskaringós átkokat lehelt a téli ködbe s mivel beszélgetni szerettem volna vele, így szóltam hozzá:

— Hideg van, bácsi!

Rámpillantott, úgy, mint a kalauzra, végignézett s nem tudom mi, de valami nem tetszhetett rajtam, mert dühösen gesztikulálva kiabálni kezdett:

— Hm! Hideg van, bizony! Tudom én! De az ur nem igen tudhatja! Majd megvesz bennünket az Isten hidege! Tessék megnézni ezeket a házakat! Ezek papírházak! Ezek az istállók!

A harcsaképi bácsi nagy kiáltozására, sápadt arcu, tépett ruhája asszonyok és gyermekek kerültek elő és néhány perc alatt vagy hatvanan álltak körülöttem és a hangulatok legkülönbözőbb árnyalatai kontráztak az öreg szavaira. Egymást találóan mondták el panaszukat. De végre is, *Tóth Sándorné*, a telep egyik házmeszterének a felesége vette át a szót és a több lecsillapult,

— Hát bizony, itt nagy nyomorúság van kérem . . . Kétezer lakás van a telepen, majd minden lakásban két-három család lakik gyermekekkel. Tessék elképzelni, hogy ez hány embert tesz ki és ezzel a sok emberrel nem törődik senki! Az élelmiszerjegyeket nem tudják beváltani, mert az itteni fűszerüzlet a telep tizedrészét sem tudja ellátni. A három kocsma helyett inkább községi bódét állítamának föl! Van vagy tíz kávémeztér is, de ezekben csak vizet lehet kapni, nem kávé! És tessék elképzelni, ennek a rengeteg embernek nincs orvosa. Jár ide ugyan egy betegpénztári orvos, de csak egy órát van itt reggel és ha valaki mondjuk éjjel rosszul lenne, ami majd minden nap előfordul, nincs orvos, aki hamarjában segíthetne. Teljesen el vagyunk hagyatva és a lakások nedvesek, tüzelőnk nincs, úgy hogy sokan kapnak járványos betegséget. És mivel egy lakásban három család is lakik, a járvány könnyen terjed.

Egy sipító hang közbekiáltott:

— És ha valaki a gondnok urhoz megy panaszkodni, azt mondja, menjen a lakáshivatalba Török urhoz, Török ur meg azt mondja, menjen a rendőrségre! Hiába megyünk bárhová! Tessék megírni, hogy csináljanak valamit.

Már esteledett. A fehér baraksorok lapos tetői szomorúan feketéltek. Néhány kémény füstölt. Viszanéztem. Még ott állt egy kis csoport. Kis fiu jött felém rongyos kabátkában és a lábai cipő helyett zsákronggyal voltak bepólyázva. Nagy vigyázva egy gőzögő bögrét vitt a kezében. Talán kávé. Érdekelt. Utána mentem. Az 57-es barakhoz értünk. A sűrűn egymásmellé sorakozó ajtók üvegei mind ki voltak törve és a lyukas ablakok ujságpapírral voltak beragasztva.

Füledt levegőjű szobába léptem. Egy kiszihi volt a fal mellett néhány lim-tommal. A balsarokban fekete szalmazsákokon tizenhétosztendősnek látszó szőke lány sirt s a mamája így kiáltozott, miközben egyet-egyet ráütött:

— Te bűdös dög! Mi lesz belőled!? Te ilyen! Te olyan . . .

A jobbsarokban levő tarka ágyon két férfi üldögélt, elbámulva. A földön pedig három gyermek ült körül egy asszonyt, aki éppen kenyeret vágott nekik.

Mikor megláttak, meglepődve néz-

tek rám. A szőke lány hirtelen abba hagyta a sírást, a mamája pedig az utolsó hangokat magábanyalte. A két férfi fölkelt és fogadta a köszönésemet. A kisfiu, akit követtem, a bögre kávéát átadta a kenyeret vágó asszonynak és csak akkor vett észre, mikor beszélni kezdtem.

— Bizony kérem, így kell lakni! — kezdte a veszebedő asszony. — Éppen most pofoztam meg ezt a szemelen lányt. Tessék elképzelni: kikezdett az albérlőnk fiával és azt mondja, hogy ezért, mert szereti!

Az egyik férfi közbedörmögött:

— Nem esoda kérem. Mert, tetszik tudni, ketten lakjuk ezt a lakást. A téssasszonyék itt a szobába, az én családom meg a konyhába. A téssasszony lánya itt a szobába hál, az én fiam meg hát a konyhába. És hát, tetszik tudni, az én fiam, hát tetszik érteni . . . Mit tehetek róla. Elpofoztam, de már megírtém. Majd máskor bezárom az ajtót, míg a lakáshivataltól más lakást nem kapok . . .

A szőke lány hirtelen felugrott a szalmazsákról, magára kapta kendőjét, kislépett az ajtón . . .

— Ha ugyan kapok — folytatta a férfi — mert már egy éve járok utána . . . De még odig senmi.

A csábító fiu apja kikísért az ajtóig és azt mondta, ha már itt vagyok és nem „restellem”, nézzek be a szomszédjukhoz is.

Oda is bementem. Ugyanaz a kép. Három asszonyt, négy gyermeket és három férfit látok. A harmadik az ágyban fekszik. Bemutatkozom és kérdezősködöm. Ugyanazok a panaszok, meg még mások.

Az ágyban fekvő férfi, akit Schäffer Györgynek hívnak, ezeket mondja:

— Beteg vagyok, uram. Hét napot és hét éjjelt a Lukovika-kertben kellett töltenem, mert kilakoltattak. A Héderváry-utca 19. sz. alatt voltam házbester és mivel nem engedtem, hogy a háziasszony feleségemet cselédnek használja, kidobattak a lakásomból. Valami végrehajtó jött a lakásbivataltól és hat rendőr és kitétek az utcára. Ekkor feleségemmel együtt a Ludovika-kertbe vittem a butoraimat és a havazó télen *hét éjjelt és hét nappalt* töltöttünk ott. Hiába mentem fűhöz, fához, nem tettek semmit. Elmentem *Ereký* képviselő urhoz is, aki azt mondta, hogy majd interpellál miattam, de közben elutazott és így ez is elmaradt. Mig végre a hetedik napon Tóthné házmesterné asszony sziveségéből ide kerültem, ide, ahol még két család lakik. Bizony kérom — sóhajtott a beteg férfi — pedig a Máv gépgyár alkalmazottja vagyok.

Mikor a kapuhoz értem, hátulról valami neszt hallottam. Arra tekintetem . . . Azt a szőke lányt csókolta az a fiú, akit a mamája úgy szidott . . .

Cs. A.